

Broj:

Podgorica, 28.04.2021. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18), člana 11 st. 1 i 2, člana 14 st. 1 i 3 i člana 19 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) i člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), u postupku procjene usklađenosti državne pomoći, po prijavi državne pomoći podnijetoj od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, a na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 28.04.2021. godine d o n o s i

R J E Š E N J E

1. Mjere podrške privredi i građanima za drugi kvartal 2021. godine (u daljem tekstu: Mjere podrške), koje se dodjeljuju korisnicima državne pomoći, koji nisu bili u finansijski poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću) na dan 31. decembra 2019. godine, u skladu su sa Privremenim okvirom za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19 (Pravilnik o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20 i 44/21).

2. Podrška ranjivim kategorijama stanovništva ne predstavlja državnu pomoć, jer se radi o subjektima koji ne koriste državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti i nijesu korisnici državne pomoći.

3. Zakon o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18) ne primjenjuje se na mjere podrške poljoprivredi i ribarstvu.

4. Preporuke jedinicama lokalne samopurave nisu pravni osnov za dodjelu državne pomoći, jer se na osnovu navedenog ne može dodijeliti državna pomoć na određeno, ili na neodređeno vrijeme, i u određenom, ili neodređenom iznosu, zbog čega su jedinice lokalne samouprave, prije realizuje datih preporuka, obavezne da Agenciji dostave te akte, na ocjenu o usklađenosti, saglasno članu 11 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18).

5. Nalaže se davaocima državne pomoći da prilikom dodjele državne pomoći iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja, primjene kumulaciju i poštuju maksimalni ukupni iznos pomoći do 1.200.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih

bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1.200.000 EUR po korisniku. Svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

6. Zadužuju se davaoci državne pomoći sljedeće:

a) na svojoj internet stranici objaviti relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj državnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.

b) Agenciji za zaštitu konkurencije dostavljati godišnje izvještaje i najkasnije, do 31. decembra 2021. godine dostaviti popis državnih pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19.

c) osigurati vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije.

d) sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 na dan dodjele, unijeti u registar državne pomoći Covid 19: <https://dpcovid19.gov.me>

O b r a z l o ž e n j e

PODNIJETA PRIJAVA DRŽAVNE POMOĆI – ZAKONITOST DRŽAVNE POMOĆI

Ministarstvo ekonomskog razvoja je dopisom broj: 002-305/21-217/11 od dana 26.04.2021. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „**Agencija**“) pod brojem: UPI-05-430/21-52/1 od 26.01.2021.godine, dostavilo Agenciji na ocjenu usklađenosti Mjere podrške provredi i građanima za prvi kvartal 2021. godine (u daljem tekstu: „**Mjere podrške**“).

Dodatno, na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) (u daljem tekstu: „**Zakon**“), Ministarstvo ekonomskog razvoja dostavilo je Obrazac 1 prijave državne pomoći zaveden u Agenciji pod brojem: UPI-05-430/21-52/2 od 26.04.2021. godine i Prijavu za privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 zavedenu u Agenciji pod brojem: UPI-05-430/21-52/3 od 26.04.2021. godine, a koja je sastavni

dio Obrasca 1, što sve zajedno čini jedinstvenu i potpunu prijavu državne pomoći.

S obzirom na to da član 11 stav 2 Zakona precizira da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi odgovoran podnosilac prijave, Agencija je prilikom ocjene uzela u obzir odgovornost davaoca državne pomoći (kao podnosioca prijave državne pomoći).

Agencija je odlučivala o usklađenosti Mjera podrške sa pravilima za dodjelu državne pomoći, nakon što je primila urednu i potpunu prijavu državne pomoći, u smislu člana 14 stav 1 Zakona.

Na osnovu člana 19 Zakona, uzimajući u obzir naročitu složenost podnijete prijave državne pomoći, Agencija je za potrebe odlučivanja angažovala nezavisnog stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama. Predlog rješenja uradila je i dostavila nezavisni spoljni konsultant Andrijana Ćurčić, zaveden u Agenciji pod brojem: UPI-05-430/21-52/4 od 27.04.2021. godine.

OPIS MJERA POMOĆI

KORISNICI, TRAJANJE, BUDŽET I INSTRUMENTI DODJELE

Mjera podrške privredi i građanima u II kvartalu 2021. godine, predviđeno je oko 166.075.000 mil. EUR za bespovratna sredstva, olakšice i kreditnu podršku privredi, kao i posebnu pomoć građanima.

Struktura mjera i fiskalni okvir

Mjere podrške predviđaju slijedeće:

MJERA PODRŠKE	Procjena fiskalnog uticaja EUR
I PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA	5.000.000
II PODRŠKA PRIVREDI	
2.1 Kreditna podrška privredi	110.000.000
2.2 Podrška privredi kroz subvencionisanje zarada	15.000.000
2.3 Podrška privredi kroz odlaganje carinskog duga	30.000.000
2.4 Produženje roka za realizaciju Covid državne pomoći i povećanje limita	3.000.000
2.5 Jednokratna podrška privredi za uspostavljanje sistema za elektronsku fiskalizaciju	450.000

2.6 Podrška poslodavcima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja - refundacije	1.500.000
2.7 Pomoć prevoznicima koji obavljaju javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju	500.000
2.8 Povraćaj dijela plaćene akcize za nabavku gasnih ulja koja se koriste kao motorno gorivo za djelatnosti vanrednog prevoza putnika, charter prevoza i prevoza putnika koji pripada aerodromu	500.000
2.9 Podrška za turističke vodiče	75.000
2.10 Smanjenje troškova zakupa prostora u državnom vlasništvu na graničnim prelazima	50.000
UKUPNO	166.075.000

Za realizaciju Mjera podrške privredi i građanima u II kvartalu 2021. godine, predviđeno je oko 166.075.000 mil. EUR za bespovratna sredstva, olakšice i kreditnu podršku privredi, kao i posebnu pomoć građanima.

I PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA

Obezbjeđuje se oslobađanje djela troškova, tačnije **40% ukupnog iznos računa za električnu energiju za mjesec april, maj i jun penzionerima sa penzijom nižom od 222 EUR i nezaposlenim licima sa Evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 31.03.2021. godine** (koja nijesu obuhvaćena uputstvom o postupku i načinu sprovođenja programa subvencioniranja računa za električnu energiju), uz uslov da su navedena lica nosioci brojila za električnu energiju.

Cilj mjere	Jednokratna podrška u II kvartalu
Realizacija	Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, u saradnji sa Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore
Fiskalni uticaj	5.000.000 EUR – II kvartal

II PODRŠKA PRIVREDI

2.1 Kreditna podrška privredi

Finansijska podrška za likvidnost koja se ogleda u kreiranju kreditnog paketa podrške namijenjenog prije svega mikro, malim i srednjim preduzećima sastoji se iz **4 dijela** koji će se realizovati u **4 faze**, čime se, do kraja 2021. godine planira obezbijediti **najmanje 110 miliona eura kredita privredi** Crne Gore, tačnije segmentu MMSP i stvoriti pretpostavke za dodatnu podršku u 2022. godini.

Prva faza se odnosi na direktnu kreditnu podršku za MMSP koju će realizovati Investiciono razvojni fond (IRF) počev od aprila mjeseca u iznosu od **20 miliona eura**.

Investiciono razvoj fond je u saradnji sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja i Ministarstvom ekonomskog razvoja kreirao kreditni paket podrške privredi. Usvajanjem ove kreditne podrške, IRF i Vlada će pružiti posebnu pomoć mikro, malim i srednjim preduzećima čija je likvidnost ugrožena usled negativnog uticaja pandemije COVID-19. Ova mjera će omogućiti različitim ciljnim grupama, značajnu finansijsku podršku, a sve u cilju održavanja tekuće likvidnosti i očuvanja radnih mjesta. Ukupna vrijednost kreditne podrška koja će kroz ovaj paket biti omogućena privredi iznosi 20 miliona eura, uključujući i Program podrške razvoju poljoprivrede - IPARD.

Podrška za likvidnosti:

1. Program podrške likvidnosti privrednicima za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom korona virusa

Potencijalni korisnici po ovom programu podrške su preduzetnici, mikro, mala i srednja privredna društva koja spadaju u ugrožene djelatnosti shodno odluci CBCG ili koja su u 2020-toj godini, shodno finansijskim pokazateljima, ostvarili pad prihoda veći od 30% u odnosu na 2019-tu godinu. Maksimalni iznos za koji klijenti mogu aplicirati je do 150.000,00 EUR, na rok povraćaja do 60 mjeseci (uključujući do 12 mjeseci grejs perioda), uz kamatnu stopu od 1,5%. Shodno finansijskim izvještajima za 2019-tu i 2020-tu godinu, klijent može aplicirati za kredit do 20.000,00 EUR, na rok do 24 mjeseca, uz meka sredstva obezbjeđenja (mjenice preduzeća, vlasnika, povezanih lica). Kredit je namijenjen za finansiranje obrtnih sredstava (zalihe robe, sirovine, repromaterijal, poluproizvod), režijskih troškova, neto zarada, troškova zakupa.

2. Mikrokrediti za likvidnost i obrtna sredstva

Potencijalni korisnici po ovom programu su preduzetnici i mikro preduzeća koja zapošljavaju do 10 zaposlenih, a koji posluju u sledećim djelatnostima: proizvodnja, drvoprerađiva, turizam i ugostiteljstvo, usluge, trgovina. Dakle, znatno veća ciljna grupa korisnika, potencijalno ima pravo da aplicira za kreditna sredstva putem ovog programa podrške. Maksimalni iznos za koji klijenti mogu aplicirati je 10.000,00 EUR, na rok povraćaja do 48 mjeseci (uključujući do 12 mjeseci grejs perioda), uz kamatnu stopu od 3%. Kredit je namijenjen za finansiranje obrtnih sredstava (zalihe robe, sirovine, repromaterijal, poluproizvod), režijskih troškova, a za isti je moguće aplicirati na bazi mekih sredstava obezbjeđenja (mjenice preduzeća, vlasnika, povezanih lica).

3. Program podrške poljoprivredi i ribarstvu za likvidnost

Ovaj program se realizuje u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Potencijalni korisnici po ovom programu su registrovani poljoprivrednici

proizvođači, mikro preduzeća (koja zapošljavaju do 10 zaposlenih), preduzetnici, prerađivači, privredni ribari i nosioci dozvola za akvakulturu/marikulturu. Korisnici mogu aplicirati za kreditna sredstva u iznosu do 20.000,00 EUR, na rok do 24 mjeseca (uključujući do 12 mjeseci grejs perioda), uz kamatnu stopu od 1,5%. Sredstva se mogu koristiti za finansiranje sirovine, repromaterijal, poluproizvod, a za ista je moguće aplicirati na bazi mekih sredstava obezbjeđenja (mjenice korisnika, vlasnika, povezanih lica).

4. EU COSME program za finansiranje obrtnih sredstava

Potencijalni korisnici po ovom programu su sva mikro, mala i srednja preduzeća, koja posluju na tržištu Crne Gore. Korisnici mogu aplicirati za kreditna sredstva u iznosu do 150.000,00 EUR, na rok povraćaja do 48 mjeseci (uključujući do 6 mjeseci grejs perioda), uz kamatnu stopu od 3,5%. Sredstva se mogu koristiti za nabavku obrtnih sredstava - roba, sirovine, poluproizvod, gotovi proizvod, a za ista je moguće aplicirati na bazi mekih sredstava obezbjeđenja (lične garancije, jemstva, mjenice, vlasnika korisnika kredita i svih povezanih lica).

Dakle, usvajanjem navedenih programa podrške, obuhvaćena je veoma široka ciljna grupa preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća i omogućeno je potencijalno finansiranje svih ugroženih djelatnosti ali i onih koje su manje ugrožene, po veoma povoljnim uslovima, i to:

- Kamatna stopa od 1,5% - 3,5%.
- Finansiranje iznosa i do 150.000,00 EUR
- Mogućnost apliciranja bez hipoteke i žiranata
- Finansiranje neto zarada i zakupa

Dodatno, IRF je opredijelio i sredstva za finansiranje IPARD projekata, koja će realizovati u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Putem ovog programa - Program podrške razvoju poljoprivrede - IPARD, mogu aplicirati svi korisnici, čija će investicija biti podržana od navedenog ministarstva, kroz IPARD program. Kamatna stopa je 3%, rok povraćaja do 12 godina (uključujući do 4 godine grejs perioda), dok iznos potencijalnih sredstva zavisi od iznosa investicije, koja je dobila podršku kroz IPARD program, kao i ostalih kriterijuma kreditiranja koji su definisani spomenutim programom podrške IRF-a.

U **drugoj fazi**, Država je, preko kreditnog aranžmana sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope (CEB), komercijalnim bankama za podršku privredi za kredite za obrtna sredstva i investicije obezbijedila sredstva u iznosu od **40 miliona eura** kojima će biti omogućeno kreditiranje privrede pod povoljnijim uslovima. Naime, sredstva koja je Država obezbijedila posredstvom CEB-a biće prenešena komercijalnim bankama, po principu on-lending aranžmana. Nakon što se već ugovorenih 40 miliona iskoriste, biće otvorena mogućnost zaključenja ugovora za dodatnu tranšu od 30 miliona eura od strane CEB-a.

Projekat će se realizovati na način što bi Ministarstvo ekonomskog razvoja i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, iz prethodno pomenuto kreditnog aranžmana, bankama kroz "transferni zajam" obezbijedili sredstva u visini od 40-60% odobrenih kreditnih aranžmana mikro, malim i srednjim preduzećima, dok bi banke iz sopstvenih izvora obezbijedile iznos od minimum 40% do 60% odobrenih kredita. Pomenuta sredstva bi kroz "transferni zajam", bankama bila proslijeđena bez obaveze plaćanja kamate, te se na taj način stvaraju preduslovi da krajnji korisnici dobiju značajno povoljnije uslove finansiranja, čime se stvara jedan važan preduslov za oporavak privrede.

Banke bi dobile beskamatna sredstva od Države koja bi dalje služila za finansiranje obrtnih sredstava, likvidnosti i investicija, a banke bi bile u obavezi da sredstva vrate Državi u toku od 7 godina sa 2 godine grejs perioda. Ministarstvo finansija će sa svakom bankom zaključiti aranžan, kojim će se definisati uslovi pod kojima će sredstva biti ustupljena, kao i ročnost i kamatna stopa po kojima će se sredstva plasirati krajnjim korisnicima. Za krajnjeg korisnika, limit projekta za zajam za obrtna sredstva iznosiće 300.000 eura, a za investicije će taj limit iznositi 500.000 eura. U Ugovoru sa CEB-om definisan je i tzv. "hitni period" prema kojem će za projekte identifikovane u okviru tog perioda (01.03.2020 + 12 mjeseci, a imamo najave od CEB-a da će se taj rok produžiti) za finansiranje obrtnog kapitala biti moguće finansiranje 100% projekta, dok je izvan hitnog perioda finansiranje obrtnog kapitala ograničeno na 50% projekta. Što se tiče finansiranja investicija ne postoji ovakvo ograničenje vezano za hitni period i finansiranje će biti maksimalno do 500.000 eura. Očekujemo da će ovaj aranžman početi sa realizacijom tokom maja mjeseca 2021. godine.

U **trećoj fazi**, koja je uslovljena uspješnom realizacijom pregovora IRF-a sa Evropskom investicionom bankom za finansiranje crnogorske privrede u iznosu od **150 miliona eura za naredni trogodišnji period**. Realizacija **prve tranše ovog aranžmana, u iznosu od 50 miliona eura**, se planira tokom druge polovine 2021. godine. Sredstva koja EIB odobrava su namijenjena finansiranju mikro, malih, srednjih i kapitalizovanih preduzeća u Crnoj Gori, ali i subjektima javnog sektora i to za finansiranje investicija i obrtnog kapitala, pri čemu za projekte klimatske akcije mora biti opredijeljeno 30%.

Četvrtu fazu čine pripreme osnivanja kreditno-garantnog fonda preko kojeg će Država garantovati određeni iznos na pojedinačne kredite privrednim subjektima pod unaprijed utvrđenim uslovima, čime bi se stvorili uslovi da poslovne banke mogu kreirati povoljnije kreditne linije, sa lakšim pristupom kreditima i nižim kamatnim stopama. U okviru ovog aranžmana biće posebno definisani uslovi sa poslovnim bankama: iznos kredita, kamatna stopa, rok otplate, grejs period, sredstva obezbjeđenja itd.

Cilj mjere	Finansijska podrška za likvidnost segmentu MMSP kroz različite kreditne linije za likvidnost, ali i investicije
Realizacija	Investiono-razvojni fond, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo ekonomskog razvoja
Fiskalni uticaj	110.000.000 EUR za 2021. godinu

2.2 Podrška privredi kroz subvencionisanje zarada

Uslov za sticanje prava na subvenciju je da privredni subjekat nema neizmirenih poreza i doprinosa na dohodak koji su dospjeli za plaćanje na 30.9.2020. godine ili da redovno izmiruje reprogramirane obaveze.

Kategorizacija intenziteta podrške u skladu sa padom prihoda pravnih lica i preduzetnika u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, kao i pada prometa preduzetnika iz zahtjeva za paušalno oporezivanje za 2021. godinu u odnosu na 2020. godinu, je sljedeća:

- pad u intervalu 50%-70% - 50% minimalne bruto zarade¹
- pad u intervalu 70,1%-90% - 75% minimalne bruto zarade
- pad u intervalu 90,1%-100% - 100 % minimalne bruto zarade

Shodno navedenom, ugroženim privrednim subjektima smatraju se oni koji su u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu zabilježili pad prihoda/ prometa preko 50%.

Usljed potrebe za nastavkom podrške privredi, Program subvencionisanja zarada realizovaće se i u II kvartalu, a primarni cilj ovog vida podrške očuvanje radnih mjesta. Detalji realizacije pojedinačnih mjera, uslova i procedure sprovođenja dati su u pomenutom Programu, a u nastavku je sažetak istih, s obzirom na promjenu intenziteta podrške u odnosu na I kvartal.

Subvencije za zarade zaposlenih u ugroženim privrednim subjektima - Odobrava se produženje mogućnosti dobijanja subvencije po zahtjevu poslodavca na zarade za mjesec: april, maj i jun 2021. godine. Iznos subvencije predstavlja određeni procenat minimalne bruto zarade, shodno padu prihoda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu za privredne subjekte i preduzetnike koji djelatnost obavljaju po stvarnom dohotku, odnosno pad prometa za paušalno oporezivanje za 2020 i 2021. godinu za preduzetnike paušalce. Pored uslova koji su navedeni u uvodnom dijelu, privredni subjekat može dobiti subvenciju samo ako nije smanjio broj zaposlenih u odnosu na mjesec decembar 2020. godine.

Subvencije za zarade zaposlenih u karantinu/izolaciji - Iznos subvencije u okviru ove mjere, 50% minimalne bruto zarade, opredjeljuje se i za zarade zaposlenih koji su bili u karantinu i izolaciji (nezavisno od djelatnosti poslodavca). Subvencija po ovom

¹ Utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade („Sl. list CG“, broj 33/19).

osnovu lica mogu ostvariti samo jednom u toku kvartala, kao i lica koja nijesu koristila isti vid podrške u I kvartalu 2021. godine.

Subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu - Preduzetnik i privredno društvo čiji zaposleni koristi pravo na plaćeno odsustvo sa rada po osnovu čuvanja djeteta mlađeg od 11 godina, odnosno djeteta sa smetnjama u razvoju mlađeg od 18 godine, može, po zahtjevu, dobiti subvenciju dijela zarade za ta zaposlena lica, isključivo u jasno propisanim slučajevima. Način realizacije i tačan iznos subvencije određivaće se u skladu sa dužinom prekida obrazovno-vaspitnog rada u javnim i privatnim obrazovno-vaspitnim ustanovama i primjene online sistema učenja (na nedjeljnom nivou), na osnovu odluke organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, a shodno uslovima definisanim Programom.

Dodatne napomene:

- Nastavlja se dodjela subvencija privrednim subjektima koji su u prethodnom periodu ostvarili pravo po osnovu mjere novo zapošljavanje (za novozaposlena lica koja su evidentirana zaključno sa 31.12.2020. godine).
- Mijenja se prethodni tretman korisnika subvencija za novo zapošljavanje, na način da lica koja su završila sa korišćenjem subvencija u okviru mjere za novo zapošljavanje, a i dalje su zaposlena kod istog poslodavca, imaju pravo na dalju podršku u okviru mjere za ugrožene privredne subjekte, ukoliko su ispunjeni definisani uslovi.
- Jedno lice može dobiti subvenciju samo po osnovu jedne mjere na mjesečnom nivou.

Cilj mjere	Održavanje nivoa zaposlenosti i podrška poslodavcima usljed odsustva zaposlenih zbog karantina ili izolacije
Realizacija	<ul style="list-style-type: none">✓ Nova metodologija selekcije na nivou privrednih subjekata✓ Korisnici subvencija u okviru mjere za podršku novom zapošljavanju, od aprila imaju pravo na subvencije i okviru mjere za podršku ugroženih djelatnosti <p>Ministarstvo ekonomskog razvoja donosi Program subvencionisanja zarada za II kvartal 2021. godine, a Program se implementira kroz elektronski servis Poreske uprave – Program za dodjelu subvencije</p>
Fiskalni uticaj	15.000.000 EUR – II kvartal

2.3 Podrška privredi kroz odlaganje carinskog duga - limit carinske garancije za odloženo plaćanje carinskog duga produžava se sa 30 dana na 60 dana

Predloženom mjerom predviđa se odložena naplata carinskog duga (carine i PDV-a) koji dospijeva za naplatu u aprilu, maju i junu 2021. godine, carinskim dužnicima radi prevazilažena teškoća u poslovanju izazvanih epidemijom zarazne bolesti COVID19. Predlaže se **odlaganje plaćanja carinskog duga od 60 dana od dana prihvatanja carinske deklaracije**. Treće lice je dužno da obezbijedi bankarsku garanciju ukoliko je preuzelo da umjesto dužnika plati carinski dug. Radi odlaganja plaćanja carinskog duga, dužnik treba da podnese organu uprave nadležnom za poslove carine prijavu za odloženo plaćanje carinskog duga.

Cilj mjere	Podrška privrednim subjektima u cilju obezbjeđenja likvidnosti
Realizacija	Uredba kojom će se omogućiti da Uprava prihoda i carina po prijavi poreskog obveznika odloži plaćanje carinskog duga 60 dana od dana prihvatanja carinske deklaracije
Fiskalni uticaj	30.000.000 EUR – II kvartal

2.4 Produženje roka za realizaciju „Covid državne pomoći“ i povećanje maksimalnog limita

Rok realizacije Covid državne pomoći do 31.12.2021. godine, povećava se limit iznosa državne pomoći po privrednom subjektu na 1.200.000 EUR kao pomoć koja se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni avansi, garancije, zajmovi i vlasnički kapital.

Cilj mjere	Nastavak realizacije Covid državne pomoći, uz povećanje limita iznosa podrške po korisniku
Realizacija	Objavljivanje Pravilnika o izmjeni pravilnika o listi pravila državne pomoći Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
Fiskalni uticaj	3.000.000 EUR

2.5 Jednokratna podrška za uspostavljanje sistema za elektronsku fiskalizaciju

Vlada Crne Gore, kao jednu od mjera podrške privredi u drugom kvartalu, opredijelila je sredstva za jednokratnu finansijsku pomoć za uvođenje sistema elektronske fiskalizacije koji ima za cilj smanjenje „sive ekonomije“, izgradnju poslovnog ambijenta u kojem ravnopravan tretman imaju svi privredni subjekti, kao i usmjeravanje resursa inspekcije na obveznike sa najvećim rizikom i ujedno relaksiranje urednih poreskih obveznika od čestih i nepotrebnih kontrola.

Zakon o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga ("Sl. list Crne Gore", br. 46/2019,

73/2019 i 8/2021), uređuje postupak fiskalizacije gotovinskog i bezgotovinskog plaćanja u prometu proizvoda i usluga. Uprava prihoda i carina je 16.12.2020. godine obezbijedila pristup produkcionom Samouslužnom Elektronskom Portalu (SEP), čime je omogućen postupak zvanične online registracije i pristup Sistemu elektronske fiskalizacije. Stoga, svaki poreski obveznik koji je obavezan da izdaje račune i vrši proces fiskalizacije, obavezan je po navedenom zakonu da sprovodi postupak fiskalizacije gotovinskog i bezgotovinskog plaćanja u prometu proizvoda i usluga, što znači da se svi izdati računi evidentiraju u bazi podataka Uprave prihoda i carina.

Predmetna podrška predstavlja **jednokratnu finansijsku pomoć za uvođenje sistema elektronske fiskalizacije i evidentiranje prometa putem sistema elektronske fiskalizacije, u iznosu od 50 EUR po elektronskom naplatnom uređaju** i odnosi se na:

- poreske obveznike - fizička lica koja obavljaju privrednu djelatnost (preduzetnici), koji su izvršili usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima, a koja nijesu u PDV sistemu.
- poreske obveznike koji ostvaruju promet od prodaje roba ili usluga putem samonaplatnih uređaja (automata), a koji nisu u obavezi izdavanja računa u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost.

Subvencija će se izvršiti nakon što obveznik fiskalizacije uspostavi sistem elektronske fiskalizacije.

Ova vrsta podrške je namijenjena korisnicima koji uspostave sistem elektronske fiskalizacije zaključno sa 31.05.2021. godine.

Cilj mjere	Podrška preduzetnicima koji se trenutno nalaze u najtežoj poslovnoj situaciji (malim poreskim obveznicima) i poreskim obveznicima koji obavljaju promet putem samonaplatnih uređaja u procesu primjene elektronske fiskalizacije
Realizacija	Direktna akcija Poreske uprave, kojom će fiksni iznos finansijske pomoći biti uplaćen na tekući račun poreskog obveznika, nakon zvanične registracije, dakle bez podnošenja zahtjeva sa njihove strane i bez potvrde o namjeni utrošenih sredstava
Fiskalni uticaj	450.000 EUR – II kvartal

2.6 Podrška poslodavcima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja - refundacije

U sklopu paketa mjera pomoći privredi u dijelu koji se odnosi na pomoć poslodavcima, koji su izvršili odlaganje dospjelih poreskih i neporeskih obaveza kod poreskog

organa, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je donijelo Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite. Cilj izmjena i dopuna Pravilnika je da se navedenim poslodavcima omogući **ostvarivanje prava na refundaciju naknade zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo i usvojiteljsko, odnosno hraniteljsko odsustvo.**

S tim u vezi, za ostvarivanje prava na naknadu, potrebno je da uz osnovne dokaze navedene u Pravilniku dostave dokaz od poreskog organa o izmirenim dospjelim poreskim i neporeskim obavezama vezanim za odloženo plaćanje poreskih i neporeskih obaveza.

Kada je u pitanju mjesečna isplata refundacije naknade zarade, pored dokaza o privremenoj spriječenosti za rad zaposlenog, poslodavac dostavlja dokaz od poreskog organa o izmirenim dospjelim poreskim i neporeskim obavezama za taj mjesec i dokaz o uplaćenju neto zaradi za mjesec za koji se isplaćuje refundacija sredstava.

Cilj mjere	Podrška poslodavcima u cilju obezbjeđenja prava na refundaciju
Realizacija	Izmjena Pravilnika o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite
Fiskalni uticaj	1.500.000 EUR

2.7 Jednokratna podrška prevoznicima koji obavljaju javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju

Ovom mjerom podrške sektoru javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju, u velikoj mjeri uticati na očuvanje uspostavljenih međugardskih i međunarodnih linija, kao i postignutom standardu kada je u pitanju vanlinijski prevoz, ali i u onima sektorima koji se naslanjaju na javni prevoz. U cilju redovnog održavanja međugardskih i međunarodnih linija u drumskom saobraćaju, kao i pripremi vanlinijskog prevoza putnika, prevoznicima se omogućava **jednokratna finansijska pomoć u visini 500 EUR po licenciranoj voznoj jedinici.**

Korišćenje pomoći podrazumijeva uplaćen novac po osnovu broja licenciranih vozničkih jedinica (autobusa). Detaljnu proceduru u vezi implementacije ove mjere, Ministarstvo kapitalnih investicija će objaviti naknadno.

Cilj mjere	Redovno održavanje međugardskog i međunarodnog linijskog prevoza putnika, priprema vanlinijskog prevoza putnika za turističku sezonu 2021. godine
------------	---

Realizacija	Ministarstvo kapitalnih investicija će donijeti Program uz jasno definisanu proceduru i kriterijume; podnošenje zahtjeva shodno Javnom pozivu
Fiskalni uticaj	500.000 EUR

2.8 Povraćaj dijela plaćene akcize za nabavku gasnih ulja koja se koriste kao motorno gorivo za djelatnosti vanrednog prevoza putnika, charter prevoza i prevoza putnika koji pripada aerodromu

U cilju davanja podsticaja sektoru prevoza putnika u periodu trajanja turističke sezone, predloženom mjerom daje se mogućnost povraćaja dijela plaćene akcize za pravna lica i preduzetnike koji su registrovani i obavljaju djelatnosti vanrednog prevoza putnika u kopnenom saobraćaju, charter prevoz i prevoz putnika koji pripada aerodromu.

Predlaže se privremeni karakter navedene mjere u periodu trajanja turističke sezone (maj-septembar), kada se i očekuje porast privredne aktivnosti u ovoj oblasti. Pravo na **povraćaj dijela plaćene akcize po navedenoj mjeri je moguće ostvariti u iznosu do 7% ostvarenog prometa po tom osnovu**, na osnovu zahtjeva kao i uslove koji su propisani podzakonskim aktima.

Cilj mjere	Podrška privrednim subjektima iz oblasti prevoza putnika
Realizacija	Podnošenje zahtjeva Upravi prihoda i carina u roku od 15 dana od isteka kvartala u kojem je nabavljeno gasno ulje
Fiskalni uticaj	500.000 EUR

2.9 Podrška za turističke vodiče

Mjera podrazumijeva realizaciju finansijske podrške turističkim vodičima (fizička lica) koji se, kao nezaposlena lica nalaze u evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 31.03.2021. godine.

Imajući u vidu sezonalni karakter poslovanja turističke privrede u Crnoj Gori, turistički vodiči svoje poslovanje pretežno obavljaju samo tokom ljetnjih mjeseci, dok se u preostalom dijelu godine nalaze na biroima Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena lica. Cilj ove mjere je da se kroz jednokratnu pomoć, pruži podrška turističkim vodičima, posebno uvažavajući činjenicu da se isti nalaze u nezavidnoj finansijskoj situaciji od početka pandemije virusa Covid-19.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će donijeti Program uz jasno definisanu proceduru i kriterijume dodjele **jednokratne pomoći u iznosu od 300 EUR za turističke vodiče**.

Cilj mjere	Finansijska pomoć za turističke vodiče, koji su evidentirani kao nezaposlena lica u ZZZCG
Realizacija	Ministarstvo ekonomskog razvoja će donijeti Program uz jasno definisanu proceduru i kriterijume dodjele jednokratne pomoći u iznosu od 300 EUR za turističke vodiče
Fiskalni uticaj	75.000 EUR

2.10 Smanjenje troškova zakupa prostora u državnom vlasništvu na graničnim prelazima

U cilju smanjenja obaveza privrednih subjekata, kako bi se ostavio prostor za obezbjeđivanje likvidnosti, ova mjera podrške se odnosi na **smanjenje cijene zakupa prostora u državnom vlasništvu na graničnim prelazima za 50% u 2021. godini.**

Cilj mjere	Pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata
Realizacija	Uprava za imovinu i katastar
Fiskalni uticaj	50.000 EUR

III PODRŠKA PRIVREDI - NASTAVAK REALIZACIJE MJERA IZ I KVARTALA

Mjerama podrške građanima i privredi za I kvartal definisan je set mjera, koje podrazumijevaju konkretna davanja, kao i one koje se odnose na stvaranja uslova za omogućavanje određenih olakšica, uz definisani rok od godinu dana i više. Realizacija ovih mjera se nastavlja:

3.1 Smanjenje troškova zakupa prostora u državnom vlasništvu i odlaganje obaveze po tom osnovu

Smanjenje cijene zakupa prostora u državnom vlasništvu za 50% u 2021. godini, kao i odlaganje obaveza po ovom osnovu koje se odnose na period 01.07. – 31.12.2020. godine, uz reprogram na 12 mjeseci.

3.2 Skraćenje roka povraćaja PDV-a

Nastavak primjene definisanog smanjenja roka za povraćaj PDV-a sa 60 na 30 dana u slučaju kada je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog PDV, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, za iznose povraćaja PDV-a do 50.000 EUR.

3.3 Podrška novom zapošljavanju

S obzirom da realizacija mjere zahtijeva donošenje Izmjena i dopuna Zakona o porezima na dohodak fizičkih lica i Izmjena i dopuna Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je pripremlilo Prijedloge izmjena

i dopuna navedenih zakonskih rješenja, koji su utvrđeni na sjednici Vlada Crne Gore 16. februara 2021. godine i upućeni Skupštini radi donošenja.

3.4 Povećanje limita ostvarenog prometa sa 18.000 EUR na 30.000 EUR kao uslova za obaveznu PDV registraciju

S obzirom da mjera zahtjeva izmjenu Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kojim je propisano povećanje limita oporezivog prometa za registraciju za PDV sa 18.000 EUR na 30.000 EUR, predmetni Prijedlog izmjene Zakona utvrđen je na sjednici Vlade Crne Gore od 16. februara 2021. godine i isti je upućen Skupštini Crne Gore u cilju donošenja.

3.5 Umanjenje godišnje naknade za korišćenje morskog dobra

Mjera se realizuje kontinuirano, a podrazumijeva umanjenje ugovorene godišnje naknade za korišćenje morskog dobra za 2021. godinu korisnicima/zakupcima koji obavljaju djelatnost sezonski ili tokom čitave godine, i to u ugostiteljskim objektima-restoranima, na kupalištima, privremenim lokacijama, pristaništima i sl, u iznosu od 50% od ugovorene godišnje/sezonske naknade za korišćenje morskog dobra.

3.6 Turistički vaučeri za prosvjetne i zdravstvene radnike i podrška izdavaocima privatnog smještaja

Ova mjera se sprovodi kroz dvije faze. Prva faza se odnosi na poziv izdavaocima privatnog smještaja za apliciranje u cilju realizacije predmetne mjere, koja je finalizovana, dok se druga faza odnosi na proceduru izdavanja i korišćenja vaučera. Obavještenje za fizička lica izdavaoce privatnog smještaja, kao i fizička i pravna lica koja su izdavaoci privatnog smještaja za pružanje usluga u ugostiteljskom objektu vrste seosko domaćinstvo, za mogućnost prijave u realizaciji mjere, odnosilo se na period od 20. marta. Dostavljene prijave su razmotrene, tako da slijedi realizacija druge faze. Izmjena ove mjere odnosi se na vremenski okvir, tj. **produžava se rok realizacije do 31.12.2021. godine.**

3.7 Program intervencija na tržištu poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture

Mjera se realizuje po potrebi, a u cilju održavanja postojećeg nivoa proizvodnje, te održavanja stabilnosti tržišta, kako sa aspekta cijena, tako i sa aspekta količina koje se nude na tržištu poljoprivrednih proizvoda (žive životinje, mlijeko i mliječni proizvodi, voće i povrće i dr.) i proizvoda ribarstva i akvakulture, te održavanja stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača i ribara, nastavlja se sa realizacijom Programa intervencija na tržištu.

3.8 Podrška kupovini domaćih proizvoda

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede prikupilo je kontakte i informacije poljoprivrednih proizvođača koji imaju problem sa plasmanom poljoprivrednih proizvoda i spisak prosljedilo javnim naručiocima, da u neposrednoj komunikaciji, kroz

nabavke male vrijednosti, kupuju poljoprivredne proizvode od registrovanih poljoprivrednih proizvođača. U narednom periodu nastaviće se sa istom praksom.

IV PREPORUKE

4.1 Preporuke za jedinice lokalne samouprave

Na bazi komunikacije sa privrednim subjektima, odnosno predstavnicima njihove zajednice, kao i institucijama koje u okviru svojih nadležnosti podržavaju privredu, evidentiran je set sugestija za jedinice lokalne samouprave. Lokalne samouprave u decentralizovanom sistemu imaju značajnu ulogu u kreiranju strateških pravaca razvoja na lokalnom nivou. Stoga, Vlada očekuje značajnu interakciju sa lokalnim vlastima u cilju pružanja adekvatne podrške privredi, prije svega u domenu smanjenja lokalnih taksi gdje je to moguće.

U tom kontekstu, u nastavku su preporuke:

- Razmotriti mogućnost oslobađanja privrednih subjekata plaćanja lokalnih komunalnih taksi, naknada za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva za pristup komercijalnim objektima za 2021. godinu;
- Razmotriti mogućnost revidiranja cijena komunalnih usluga u zavisno od toga da li su objekti privrednih subjekata bili zatvoreni ili ne, shodno privremenim mjerama;
- U saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama, razmotriti mogućnost oslobađanja obveznika plaćanja članskog doprinosa turističkim organizacijama za 2021. godinu;
- Razmotriti mogućnost oslobađanja privrednih subjekata obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti ili istu umanjiti ukoliko im je bilo zabranjeno ili ograničeno obavljanje djelatnosti u prethodnom periodu;
- Razmotriti prijedlog o obustavi izvršenja prinudne naplate do kraja 2021. godine za lokalne komunalne takse, naknade i izvršene komunalne usluge.
- Smanjenje zakupnina za pogođene djelatnosti (ako lokalne smouprave imaju u svojinu lokale)

4.2 Preporuka privrednim društvima Vodovod i kanalizacija

U cilju podrške ranjivim kategorijama stanovništva, preporučuje se privrednim društvima Vodovod i kanalizacija, da shodno mjeri - I Podrška ranjivim kategorijama stanovništva, koja obuhvata penzionere čiji je iznos penzije manji od 222 EUR i nezaposlenim licima sa Evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 31.03.2021. godine, u skladu sa finansijskim kapacitetima razmotre mogućnost oslobađanja dijela troškova svojih usluga, za navedena lica ili druge ranjive kategorije stanovništva.

POSTOJANJE POMOĆI - MJERE USKLAĐENE SA PRIVREMENIM OKVIROM

Prilikom ocjene Agencija je najprije, primjenom sljedećih kriterijuma, utvrđivala da li se na osnovu Mjera podrške vrši dodjela državne pomoći, u smislu člana 2 Zakona:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Dalje, Agencija je cijenila samo mjere koje predstavljaju šeme državne pomoći, odnosno propisuju uslove pod kojima se korisnicima državne pomoći može dodijeliti državna pomoć (član 4 stav 1 Zakona), a ne i one segmente dostavljenog dokumenta koji se odnose na preporuke, vizije i strateška djelovanja radi budućeg razvoja ekonomije.

Na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a Evropska komisija može objaviti da su s unutrašnjim tržištem spojive podrške „za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi neke države članice”. U tom kontekstu sudovi Unije presudili su da poremećaji moraju uticati na cijelu privredu ili važan dio privrede dotične države članice, a ne samo na jednu njenu regiju ili dio njenog državnog područja. To je, nadalje, u skladu s potrebom strogog tumačenja svih izuzetnih odredbi, kao što je član 107 stav 3 tačka (b) UFEU-a (Presuda Suda u zajedničkim predmetima T-132/96 i T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG i Volkswagen Sachen GmbH protiv Komisije, ECLI:EU:T:1999:326, tačka 167). To tumačenje Komisija dosljedno primjenjuje pri donošenju odluka.

S obzirom na to da pandemija bolesti COVID-19 utiče na sve države članice i da mjere ograničavanja koje su države članice preduzele utiču na preduzeća, Evropska komisija smatra da su državne podrške opravdane i da se tokom ograničenog razdoblja mogu proglasiti kompatibilnim s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a kako bi se nadoknadio manjak likvidnosti s kojim su suočena preduzeća i osiguralo da poremećaji koje je prouzrokovala pandemija COVID-a 19 ne

ugroze njihovu održivost, a posebno održivost MSP-ova.

Konačno, Evropska komisija je u Komunikaciji - Privremenom okviru za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktualnoj pandemiji Covida 19 utvrdila uslove spojivosti koje će u načelu primjenjivati na pomoći koje države članice dodijele na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a. Države članice stoga moraju dokazati da su mjere državne pomoći koje su prijavljene Komisiji na osnovu ove Komunikacije potrebne, primjerene i razmjerne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi predmetne države članice i da se u potpunosti poštuju svi uslovi iz te Komunikacije.

Upravo uzimajući u obzir sve prethodno iznijete argumente, osim postojećih mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačke (c) UFEU-a, u sadašnjim okolnostima prikladno, potrebno i namjensko rješenje mogu biti privremeni ograničeni iznosi pomoći preduzećima koja su suočena s iznenadnim manjkom likvidnosti ili čak potpunom nelikvidnosti.

Državna pomoć se smatrati kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi, koji su i bili kriterijum za ocjenu usklađenosti, a koje je i Ministarstvo ekonomskog razvoja navelo u IV paketu mjera:

1. Ukupan iznos pomoći ne smije preći 1.200.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1.200.000 EUR po korisniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

Poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa po pojedinačnom korisniku obezbjeđuje se primjenom načela kumulacije (zbrajanja) državne pomoći dodijeljene iz različitih izvora finansiranja, u istu svrhu. Dakle, davaoci državne pomoći su obavezni prije dodjele državne pomoći, obezbijediti poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa, s obzirom na to da se državna pomoć za Covid 19 dodjeljuje sa više nivoa vlasti, putem različitih instrumenta dodjele istovrijemeno (Prvi, Drugi, Treći paket pomoći, Četvrti paket pomoći, pomoć dodijeljena sa nivoa lokalnih samouprava itd.).

2. Pomoć se dodjeljuje na osnovu programa sa procijenjenim iznosom sredstava. Mjere podrške sadrži procijenjeni iznos sredstava, koje je Agencija cijnila samo u onom dijelu koji se odnosi na šeme državne pomoći (program na osnovu kojeg se korisniku državne pomoći neposredno, u skladu sa uslovima određenim tim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu). Ovo znači da je Agencija cijnila one mjere za koje je utvrđena svrha i namjena, a čije je trajanje ne duže od 31.12.2021.godine i, konačno samo one mjere koje su namjenjene korisnicima koji na tržištu obavljaju djelatnost radi

sticanja profita, dakle, privrednu djelatnost.

3. Pomoć se ne može dodijeliti korisnicima koji su već bili u finansijskim poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću, kako je definisano u članu 2 tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17.juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeć u problemima” iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014) na dan 31. decembra 2019. Odstupajući od prethodno navedenog, pomoć se ne može dodijeliti mikropreduzećima ili malim preduzećima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima provodi cjelokupni stečajni postupak u skladu s nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju² ili pomoć za restrukturiranje³.

4. Pomoć je dodijeljena najkasnije 31. decembra 2021.

NAJVIŠI DOZVOLJENI INTENZITET POMOĆI I

KUMULACIJA POMOĆI ZA COVID

Agencija je ocijenjivala samo ona davanja Mjera podrške, koja kumulativno ispunjavaju sva četiri kriterijuma: sredstva iz državnog budžeta, pomoć koja se dodjeljuje samo onim korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost na tržištu, selektivnost i utjecaj na konkurenciju. Dakle, Agencija je cijenila mjere obuhvaćene definicijom državne pomoći, u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list CG“, br.12/18 – u daljem tekstu: Zakon).

Međutim, s obzirom na to da se državna pomoć dodjeljuje od strane različitih davalaca državne pomoći, kao i da istovremeno podršku privredi za saniranje negativnih posljedica izazvanih pandemijom Covid 19 dodjeljuju i lokalne samouprave, kako bi se, primjenom načela kumulacije (zbrajanja) osiguralo poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa pomoći po pojedinačnom korisniku (Ukupan iznos pomoći ne smije prelaziti 1.200.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1.200.000 EUR po korisniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova), Agencija je zadužila davaoce državne pomoći da sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji

² Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za sanaciju, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovom Komunikacijom

³ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovom Komunikacijom.

oboljenje COVID-19 na dan dodjele unesu u registar državne pomoći Covid 19:

<https://dpcovid19.gov.me>

PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I MONITORING

Dalje, u cilju transparentnosti dodijeljenih državnih pomoći, daljeg praćenja i izvještavanja, davaoci su dodatno zaduženi sljedeće:

- a) na svojoj internet stranici da objave relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj državnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- b) Agenciji za zaštitu konkurencije dostavljaju godišnje izvještaje i najkasnije, do 31. decembra 2021. godine dostavljaju popis državnih pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19.
- c) osiguraju vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije.
- d) sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenje COVID-19 na dan dodjele unesu u registar državne pomoći Covid 19:

<https://dpcovid19.gov.me>

PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA

U daljem postupku ocjene Mjera podrške, Agencija je analizirala mjeru koja se odnosi na oslobađanje djela troškova, odn. **40% ukupnog iznos računa za električnu energiju za mjesec april, maj i jun penzionerima sa penzijom nižom od 222 EUR i nezaposlenim licima sa Evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 31.03.2021. godine** (koja nijesu obuhvaćena uputstvom o postupku i načinu sprovođenja programa subvencioniranja računa za električnu energiju), uz uslov da su navedena lica nosioci brojila za električnu energiju.

Međutim, polazeći od definicije korisnika državne pomoći (član 3 stav 2 Zakona, koji glasi: „Korisnik državne pomoći je fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti“), Agencija je zaključila da ova podrška nije državna pomoć, u smislu člana 2 Zakona, jer se radi o korisnicima koji ne koriste državnu pomoć u obavljanju privredne

djelatnosti (tačka 2. dispozitiva ovog rješenja).

PODRŠKA POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Agencija, takođe, nije cijenila mjere podrške namijenjene sektoru poljoprivrede i ribarstva, s obzirom na to da se Zakon ne primjenjuje na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva (član 1 stav 2 Zakona) tačka 3. dispozitiva rješenja.

PREPORUKE

Mjere podrške obuhvataju i preporuke za jedinice lokalne samouprave:

- Razmotriti mogućnost oslobađanja privrednih subjekata plaćanja lokalnih komunalnih taksi, naknada za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva za pristup komercijalnim objektima za 2021. godinu;
- Razmotriti mogućnost revidiranja cijena komunalnih usluga u zavisno od toga da li su objekti privrednih subjekata bili zatvoreni ili ne, shodno privremenim mjerama;
- U saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama, razmotriti mogućnost oslobađanja obveznika plaćanja članskog doprinosa turističkim organizacijama za 2021. godinu;
- Razmotriti mogućnost oslobađanja privrednih subjekata obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti ili istu umanjiti ukoliko im je bilo zabranjeno ili ograničeno obavljanje djelatnosti u prethodnom periodu;
- Razmotriti prijedlog o obustavi izvršenja prinudne naplate do kraja 2021. godine za lokalne komunalne takse, naknade i izvršene komunalne usluge.
- Smanjenje zakupnina za pogođene djelatnosti (ako lokalne smouprave imaju u svojini lokale).

Agencija je ocijenila da preporuke nisu pravni osnov za dodjelu državne pomoći, jer se na osnovu navedenog ne može dodijeliti državna pomoć na određeno, ili na neodređeno vrijeme, i u određenom, ili neodređenom iznosu, zbog čega su jedinice lokalne samouprave, ukoliko se opredijele da realizuju date preporuke, obavezne da prije dodjele tih državnih pomoći, Agenciji dostave na ocjenu o usklađenosti, saglasno članu 11 Zakona kao u tački 4. dispozitiva Rješenja.

U daljem postupku, Agencija je analizirala preporuke privrednim društvima Vodovod i kanalizacija, da shodno mjeri - I Podrška ranjivim kategorijama stanovništva, koja obuhvata penzionere čiji je iznos penzije manji od 222 EUR i nezaposlenim licima sa Evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na dan 31.03.2021. godine, u skladu sa finansijskim kapacitetima razmotre mogućnost oslobađanja dijela troškova svojih usluga, za navedena lica ili druge ranjive kategorije stanovništva.

Agencija je zaključila da, i ukoliko bi se realizovala ova preporuka, efekat od navedenih mjera imala bi fizička lica, koja ne obavljaju djelatnost na tržištu, te nijesu predmet Zakona, niti ovog postupka ocjene usklađenosti Mjera podrške.

OCJENA MJERA PODRŠKE

Imajući u vidu sve prethodno navedeno Agencija je ocijenila da su Mjere podrške koje se dodjeljuju korisnicima državne pomoći, koji nisu bili u finansijski poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću) na dan 31. decembra 2019. godine, u skladu sa Privremenim okvirom za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19 Pravilnik o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20 i 44/21 - u daljem tekstu: „**Privremeni okvir**“), kako je i navedeno u tački 1. dispozitiva ovog rješenja. Kako je definisano u članu 2 tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeć u problemima” iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014.

Podrška ranjivim kategorijama stanovništva ne predstavlja državnu pomoć, jer se radi o subjektima koji ne koriste državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti i nisu korisnici državne pomoći (tačka 2. dispozitiva ovog rješenja).

Zakon se ne primjenjuje na mjere podrške poljoprivredi i ribarstvu, saglasno članu 1 stav 2 Zakon (tačka 3. dispozitiva ovog rješenja).

Preporuke jedinicama lokalne samouprave, Agencija je ocijenila da nisu pravni osnov za dodjelu državne pomoći, jer se na osnovu navedenog ne može dodijeliti državna pomoć na određeno, ili na neodređeno vrijeme, i u određenom, ili neodređenom iznosu, zbog čega su jedinice lokalne samouprave, prije realizuje datih preporuka, obavezne da Agenciji dostave te akte, na ocjenu o usklađenosti, saglasno članu 11 Zakona (tačka 4. dispozitiva ovog rješenja).

Tačkom 5. dispozitiva ovog rješenja, Agencija je naložila davaocima državne pomoći da prilikom dodjele državne pomoći iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja, primjene kumulaciju i poštuju maksimalni ukupni iznos pomoći do 1.200.000 EUR po korisniku.

Dodatno, Agencija je ukazala da se pomoć može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1.200.000 EUR po korisniku. Svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

Takođe, Agencija je zadužila davaoce državne pomoći slijedeće:

- a) na svojoj internet stranici objaviti relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj državnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- b) Agenciji za zaštitu konkurencije dostavljati godišnje izvještaje i najkasnije, do 31. decembra 2021. godine dostaviti popis državnih pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19.
- c) osigurati vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije.
- d) sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 na dan dodjele unijeti u registar državne pomoći Covid 19: <https://dpcovid19.gov.me>

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

Na osnovu člana 19 Zakona, predlog rješenja je izradila Andrijana Ćurčić, spoljni konsultant dana 27.04.2021. godine.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, Podgorica
- u spise predmeta,
- a/a